

דו"ח וועדת המשמעת בהתאם לתקנות בריאות העם (עוסקים בסייעוד בבתי חולים) התשמ"ט-1988
ביחד עם תקנות 15-16 לתקנות בריאות העם (צוות סיעודי במרפאות) התשמ"ט ו-1961.

לכבוד המנהל הכללי- מר משה בר סימן טוב
המלצה

בענין משרד הבריאות (להלן "הקובל")
באמצעות עו"ד יהונתן ברג

נגד הגב' האחות אמל חימיסי
[REDACTED] (להלן "הנקבלת")
באמצעות ב"כ עו"ד חסאן חבדה

1. הקובלנה

ב-10 ביולי 2019 הגיש עו"ד לילך מהזדר, תובעת במשרד הבריאות (להלן "הקובלת")
קובלנה למנכ"ל הכללי של משרד הבריאות נגד אחות מוסמכת אמל ח'מאסי [REDACTED]
[REDACTED] (להלן "הנקבלת") על כך שגנבה כרטיס חיוב ממטופל במוסד בו עבדה
והשתמשה בכרטיס החיוב, וביצעה עשרות עסקאות בסכומים שהסתמכו ב- 22,412.63
ש"ח ניסיונות נוספים לשימוש בכרטיס בסך של 2,177.34 סורבו.
ב"כ הנקבלת הודה בשמה בעובדות ובעבירה המיוחסת לנקבלת והגנו מרשיעים אותה
בעבירה של התנהגות שאינה הולמת את מקצוע הסיעוד, תפקידה, כאמור בסעיף 15 (1)
לתקנות וכן בניגוד לתקנה 15 (4) לתקנות.

2. העובדות:

- א. המתלון הינו חולה בניוון שרירים המרותק לכיסא גלגלים ואשר במועדים הרלבנטיים
לביצוע העבירה שהה במחלקה הסיעודית בבית אבות "עמל" ברחוב הנביאים 16
בטבריה (להלן "המחלקה"). הנקבלת שימשה באותם מועדים אחות במחלקה.
ב. במועד הסמוך לתאריך ה- 2.12.16, מסר המתלון לנקבלת את תעודת הזהות שלו
בתוכה החזיק שני כרטיסי חיוב, על מנת שתחזירם לכספת המחלקה, אשר הגישה אליה
מאושרת לאחיות המחלקה בלבד, כאשר אחד מהם הינו כרטיס חיוב מסוג לאומי קאדר
(להלן "כרטיס החיוב").
- ג. בין התאריכים 2.12.16 ועד ליום 27.1.17 במספר רב של פעמים השתמשה המערערת
בכרטיס החיוב וביצעה עשרות עסקאות במסמך חסר, בעיקר באפליקצית "all express"
בסכום של 22,412.63 ש"ח והכל ללא ידיעת המתלון וממילא ללא קבלת רשותו. כן
ניסתה הנקבלת לבצע מספר עסקאות נוספות במסמך חסר באמצעות כרטיס החיוב
בסכום כולל של 2,177.34 ש"ח אך הללו סורבו.
- במעשיה השתמשה הנקבלת בכרטיס חיוב בכוונה להונות.
- ד. ביום 21.11.18 הורשעה הנקבלת בהתאם להודאתה, עפ' כתב האישום המתוקן, אשר
העובדות בו מפורטות לעיל.
הנקבלת הורשעה בביצוע עבירת הונאה בכרטיס חיוב- עבירה עפ' סעיף 17 לחוק כרטיס
חיוב תשמ"ו 1986.

בו ביום נגזר דינה: לפיו הוטל עליה מאסר ע"ת לתקופה של 6 חודשים והתנאי הוא כי במשך 3 שנים, מיום גזר הדין לא תעבור עבירת רכוש או מרמה מסוג עוון ותורשע בגינה בתקופת התנאי או לאחריה: מאסר על תנאי נוסף לתקופה של 10 חודשים והתנאי הוא כי לא תעבור עבירות רכוש או מרמה מסוג פשע וכן פיצוי למתלונן ע"ס של 10,000 ש"ח.

ה. הנקבלת הגישה ערעור על הרשעתה וביום 7.5.19, ניתן פסה"ד בערעור ע"י ביהמ"ש המחוזי במצרת לפיו:

הערעור התקבל ונקבע כי הנקבלת ביצעה העבירה שבביצועה הודתה. בוטלו המאסרים המותנים וצו המבחן הוארך למשך 30 חודשים, במהלכם תמשיך הנקבלת ותיטול חלק בהליך הטיפול בשירות המבחן כפי שיקבע. סכום הפיצויים למתלונן הוגדל ל 20,000 ש"ח. הושת על הנקבלת צו של"צ של 300 שעות.

3. טעוני ב"כ הקובל:

ב"כ הקובל עתר בפנינו להתלות את רישיונה של הנקבלת מלעסוק בסעוד לתקופה של שנה וחצי וזאת בהתאם לסעיף 15 לתקנות.

להלן נימוקי ב"כ הקובל:

א. המעשה הינו חמור, נמשך לאורך זמן, תוך ניצול מטופל חסר אונים, אשר נתן אמון בנקבלת, כחלק מן הצוות המטפל בו. הנקבלת, ניצלה מעמדה והניסיון לטעון ליחס גומלין בין השנים, אך מחמיר את עובדת הניצול של מטופל כלפי מטופל.

ב. מטרת ההליך המשמעת והטלת אמצעי המשמעת שונה תכלית שינוי ממטרת הענישה בהליך הפלילי, מטרתו לקבוע נורמות לראוי ולבלתי הראוי בתחום הטיפול במטופל. מעשיה של הנקבלת, פגעו פגיעה חמורה באמון הציבור בגורמים המטפלים, וע"כ בהטלת אמצעי משמעת מחמירים יש כדי להעיד על גישת המערכת למקרים מסוג זה מחד גיסא, ומאידך גיסא, צריך שאמצעי המשמעת ירתיע את האחרים מלבצע מעשים דומים.

ג. ב"כ הקובל תמך טיעונו על התקדימים הבאים:

עש"מ 5282/98 מ"י נכתב פד"י נ"ב חלק v, שם בעמ' 93 סעיף ז' "המשקל שראוי לייחס לנסיבות שבהן בוצעה העבירה הפלילית, וכן גם המשקל שיש לייחס לנסיבות האישיות של הנאשם, פוחת בדין המשמעת".

בדין המשמעת, אמצעי המשמעת אמור לשמש אמצעי מניעה יותר מאשר אמצעי ענישה.

התכלית העיקרית של אמצעי המשמעת היא כאמור למנוע פגיעה משמעותית בתפקוד של שירות המדינה או בתדמית של שירות זה, שכן תדמית ראויה היא תנאי הכרחי לפעילות תקינה של השירות.

עוד הפנה אותנו ב"כ הקובל לע.א 10979/04, שם אמנם דובר ברופא, אולם הדברים יפים גם לענייננו:

"השיקול המרכזי בהליכים המשמעתיים שבנידון הינו שיקול של הגנה על האינטרס שיש לצבור בשמירה על רמתו ועל כבודו של מקצוע הרפואה ועל אמון הציבור ברופאים" ותוך הפניה לפס"ד מספ"מ, קובעת כב' השופטת חיות, כי "בהליכים ממין זה השיקול המרכזי שעל הגורם המחליט לשוות לגד עניו הוא אינטרס הציבור, ואילו השיקולים הספציפיים הנוגעים לעבריו המשמעת העומד בפניו הם עניין משני שיש לשקלו, אם

בכללי" (עש"מ 356/96 פלוגי נ. נציבות שירות המדינה; עש"מ 5282/98 מדינת ישראל נ. כתב).

וכך גם בע"א 50/91 ד"ר אדגר סבין נ. שר הבריאות, שם בעמוד 33 הצורך לשקול חומרת הסכנה הנשקפת מהישנות מעשיו של הרופא.

ד. באשר לרמת הענישה, הביא בפנינו ב"כ הקובל שורה של החלטות ופס"ד: משרד הבריאות נ. הגב' אולגה ניאזוב, ת/3: אחות, אשר גנבה עגילים, שבסופו של דבר הוחזרו, הותלה רישיונה למשך שנה. בעניינו של האח ראימי גבאים, הותלה רישיונו למשך שנה, אך כבר עתה יש לציין כי בנוסף לגניבת כרטיס אשראי מחולה מאושפזת וביצוע עסקאות בסך 4650 ש"ח, הוא גנב גם תרופות וציוד ובמקביל הורשע גם בפלילים ונענש.

עוד הביא בפנינו ב"כ הקובל את ענינה של האחות ילנה קיריצ'ק, אחות מוסמכת ששימשה כאחות במחלקה סעודית בבית אבות, גנבה כרטיס אשראי מדיירת במקום, וביצעה עסקאות, כעשר במספר שהגיעו לסך של 10,031. גם כן עמדה לדין פלילי, הודתה, לא הורשעה והוטלו עליה עבודות שירות לתועלת הציבור בהיקף של 60 שעות.

ועדת המשמעת ברב דעות התלתה רישיונה ל- 6 חודשים, מנכ"ל המשרד אימץ ההחלטה, בערעור בפני כב' השופט סטרשנוב, הפחית את משך ההתלה והעמידה על 4 חודשים, אולם אך משום העובדה החדשה שהובאה בפניו, כי הנקבלת בהריון. לולא כן, עפי' החלטתו, היה מותיר את ההתלה על כנה- ל 6 חודשים. בכי הקובל ציין כי גם בעניינה עתר הקובל לשנת התלה, אם כי בסופו של דבר הותלה כאמור לתקופה קצרה, הוא מוסיף ומציין כי גם בעניינה נסיבותיה האישיות היו קשות ביותר הסכום היה נמוך משמעותית.

ה. לסיכום, חוזר ב"כ הקובל על חומרת המעשה של הנקבלת, אשר ניצלה במודע, חולה חסר אונים, ואם היו יחסי גומלין ביניהם כי אז יש לראות זאת רק לחומרה, שכן עצם קיומם של יחסים אלו בין מטופל למטפל פסולים.

ו. בכי הקובל, מבקש כי בהחלטתה הועדה תעביר מסר ברור בדבר פסולות תופעה זו. מי שחוסה בבית אבות, ראוי שיהיה שקט ושלו כי לא צפוי הוא למעשים כאלו או אחרים שיעשו על ידי הצוות האמון על שלומם ובריאותם.

4. טעוני בכי הנקבלת. עוה"ד חאסן תבז'ה

א. בכי הנקבלת, אינו חולק על חומרת המעשה וטיעונו מתרכזים לטענתו באישיותה של הנקבלת, נסיבותיה המיוחדות, תהליך השיקום בו מצויה, ובכל אלו, יש כדי לא להחמיר עמה.

ב. בכי הנקבלת מפנה אותנו לפס"ד בערעור, בעניינה באשר לתהליך אותו היא עוברת: "התרשמות שירות המבחן הינה מסיכון בינוני להישנות עבירות דומות בעתיד, ומההליך הטיפולי העשוי להפחיתו".

הנקבלת מצויה בהליך הטיפולי, ועיקרו הוא בגין אירוע טראומתי בילדותה, (מהותו אינה ידועה לנו ואף לא לבא כוחה) העבירה נעברה על רקע אותו אירוע, בסמוך לנישואיה, ועל רקע מצבה הכלכלי הקשה; והוא חוזר אל הדוח ממנו עולה,

כי "הנקבלת משתלבת בטיפול באופן יציב ועקבי, מדי שבוע. ניכר כי היא מעוניינת לטפל בקשיים הרלבנטיים ומגיעה לטיפול עם מוטיבציה ורצון. עוד צוין כי מדובר בהליך טיפולי ארוך טווח שעשוי לדרוש ליווי אינטנסיבי במשך השנים".

בהמשך בעמ' 28 לפרוטוקול, "המערערת שיתפה בשיחותיה כי הטיפול נחוץ עבורה כמתנת חיים. היא מגלה אודות עצמה גילויים חדשים. הביעה קושי רב לסחוב את האירוע, אירוע העבירה שביצעה ואת החרטה והצער בגינו היא חשה מדי יום".

ג. עוד מציין בכ' הנקבלת כי הינה תלמידה בחוג לסעוד בתואר ראשון במכללה האקדמית בעמק יזרעאל, ובסוף שנה זו, ספטמבר 2020 עתידה לסיים לימודיה.

כן הוגשה לנו תעודת הערכה, מטעם המכללה, אשר הוענקה לנקבלת על פעילותה במסגרת היחידה למעורבות חברתית בשנת הלימודים 2018-2019.

הנקבלת נשואה, ולמעשה עם תום לימודיה עומדת בפני פרק חדש בחייה.

ד. בכ' הנקבלת מפנה בטיעוניה, לפסה"ד שניתן בעניינה בערעור, דברי ביהמ"ש באשר לשיקומה מסעיף 80 ואילך בין היתר "יחד עם זאת בהינתן המסדר הקונקרטי עליו הצבענו לעיל, הרי שבדין כי בביטול ההרשעה יהיה באפן מהותי כדי לסייע בשיקומה של המערערת נוכח הפגיעה הקונקרטית שהוצגה בפנינו, וביתר שאת לימודיה העדכניים של המערערת בתחום הסיעוד, בהמשך להיות אחות מוסמכת וכל אלו למרות נסיבותיה האישיות הקשות, האירוע הטראומטי שחוותה בעברה ויתר ההתמקדות המצטברת שפורטו לעיל".

הואיל, וביהמ"ש בחר שלא להרשיעה, החמיר בהיקף שעות של"צ- 300 שעות והכפיל הפיצוי ל 20,000 ש"ח, בעצם הוטל עליה "מחיר ציבורי" גדול יותר על מנת לאפשר שיקומה ולהימנע מהרשעה וענישה.

בכ' הנקבלת הודיענו כי אכן הנקבלת ממשיכה ומבצעת את שעות השלי"צ וכי שילמה את מלוא הפיצוי.

ה. בשל כל הנסיבות המפורטות לעיל ביקשנו בכ' הנקבלת לא למצות עמה את הדין, היא מצויה לקראת סיומו של הליך שיקום וממשיכה ותורמת את חלקה לציבור.

5. דין והמלצה

הועדה הרשיעה את הנקבלת, ע"פ הודאתה בעובדות ובעבירות שיוחסו לה בכתב הקובלנה, בהתנהגותה שאינה הולמת את מקצוע הסיעוד כאמור בתקנה 15 ה לתקנות בריאות העם וזאת בעקבות העמדתה לדין פלילי, בבימ"ש השלום (הוגש כתב אישום נגדה בגין הוצאה בכרטיס חיוב, וגניבת כרטיס חיוב). התיק הסתיים ללא הרשעה והוטל עליה של"צ בהיקף של 300 שעות ופיצוי בסך 20,000 ש"ח.

הנקבלת ביצעה את העבירות המיוחסות לה בהיותה עובדת כאחות מוסמכת בבית אבות. הנקבלת גנבה כרטיס אשראי מאת אחד מהטופלים ובצעה עשרות עסקאות בסכומים שהגיעו ל- 22,412.63 ש"ח. עסקאות בסך 2177.34 סורבו.

הועדה רואה בחומרה יתרה את התנהגותה של הנקבלת במעשי הגניבה אותן ביצעה בהיותה עובדת כאחות מוסמכת ממטופל בבית אבות בו עבדה. העבירות הן עבירות בהן דבק קלון. אין המדובר במעשה חד פעמי, אלא פעמים רבות, ובסכומים גבוהים. במעשיה, התנהגה הנקבלת התנהגות שאינה הולמת עובד סיעוד.

אין ספק כי התנהגותה פוגעת בתדמיתו של מקצוע הסיעוד, ובאמון הציבור בעובדי הסיעוד. הנקבלת מעלה באמון המעביד, באמון מטופליה, בעת שניצלה את אמון מחד גיסא, והיותה חסרי ישע מאידך גיסא.

תכלית אמצעי המשמעת

קיים הבדל עקרוני בין העונש המוטל בשל עבירות פליליות לבין אמצעי משמעת המוטלים בדין המשמעתי. על אלה אומר ביהמ"ש העליון בעש"מ 1928/00 מדינת ישראל נגד עמוס ברוכין:

"ההבדל נובע מן התכלית. הדין המשמעתי נועד לשרת תכלית שונה מן התכלית של הדין הפלילי. עיקר התכלית של הדין המשמעתי היא הגנה על השירות הציבורי. הצורך בהגנה על השירות אינו בא לידי ביטוי מלא בהליך הפלילי גם אם בהליך הפלילי נגזר על עובד הציבור עונש של קנס, מאסר או עונש אחר, עדיין יש צורך לברר אם ראוי למקוט הליך משמעתי... זאת כדי למנוע פגיעה נוספת באותו עובד בשירות הציבורי, או כדי להגן על תדמית השירות ועל אימונו הציבורי כדי לשרש תופעות פסולות בשירות הציבורי ולהרתיע עובדי ציבור אחרים מהתנהגות שאינה הולמת את השירות".

בהחלטה בענינו של דר' ליבין ג.משרד הבריאות ע"א 10979/04 מתייחס ביהמ"ש להליכים משמעתיים, מפי כבוד השופטת פרקציה כדלקמן:

"השמירה על טוהר המידות בתחום עיסוק זה אינה מסתכמת בדאגה לתקינות פעולתה של המערכת הרפואית בייחסה לרשויות הציבוריות האחרות ובשמירה על אימונו הציבורי בה. נקיון כפיו של העוסק ברפואה וטוהר פעולתה של המערכת הם נתאי הכרחי גם לקיומה של רמה רפואית, מקצועית ראויה המקרינה במישורים על שלום האדם ועל חיי האדם".

בפס"ד זה אומרת כבוד השופטת חיות כדלקמן:

השיקול המרכזי שעל הגורם המחליט לשנות לנגד עיניו הוא אינטרס הציבור, ואילו השיקולים הספציפיים הנוגעים לעבריו המשמעת העומד לפניו הם עניין משני שיש לשקלו אם בכלל".

ב-ע"א 4227/94 דר' סמוחה נ שר הבריאות (לא פורסם) נאמר:

"לפיכך נפסק בהליכים ממין זה השיקול המרכזי שעל הגורם המחליט לשנות לנגד עיניו הוא אינטרס הציבור, ואילו השיקולים הספציפיים הנוגעים לעבריו המשמעת העומד בפניו הם עניין משני שיש לשקלו, אם בכלל".

ע"א 50/90 אתגר סייבין נ. שר הבריאות אומר כבוד השופט ברק:

"אין לתחום את השיקולים הרלבנטיים בקביעת העונש המשמעתי... יש לבקש בעניין זה אמת מידה גמישה אשר תאפשר להביא בחשבון, בכל מקרה ומקרה, גם את חומרת הסכנה הנשקפת לציבור מהשנות מעשיו של רופא, אך גם ערכים, צרכים ואינטרסים לגיטימיים אחרים עליהם באה הענישה המשמעטית- מקצועית להגן. בין אילו ניתן למנות את האינטרס בהרתעה כללית. את הצורך בשמירה על כבוד המקצוע ואת אמון הציבור המקצועי" אמנם בפס"ד שצוטט לעיל, נאמרו הדברים לגבי עבירות שנעברו על ידי רופאים, אבל כוחם מהותם והעקרונות המונחים בהם, זהים לגבי עבירות אשר נעברו על ידי יתר העוסקים במקצועות הרפואה- המקצועות הפרה- רפואיים עליהם נמנית הנקבלת, בהיותה אחת מוסמכת במקצועה.

הועדה עיינה בטעוני הצדדים, ובהחלטות קודמות של הוועדה ובפסקי הדין ובהחלטות בהן נפסקו במקרים דומים עונשי התליה של שנה (אולגה ניאזוב, החלטה מיום 11.5.16) ומאידך- ענינה של האחות ילנה קירצ'ק מיום 31.7.18, ולא נוכל להתעלם ומנסיבותיה האישיות, הקשות, תהליך השיקום הארוך אותו עוברת, היקף שעות השלי"צ שהוטל עליה 300 שעות) וסך הפיצוי העמוד על 20,000 ש"ח.

ביהמ"ש בעניינה של הנקבלת נתן מלוא המשקל לצורך שיקומה, ונראה כי אכן תהליך השיקום נושא פרות, וראוי לציין את התנדבותה לפעילות חברתית, את לימודיה את התמדתה בשלי"צ ובהליך השיקום, ולא נוכל להתעלם מכך ולנקוט באמצעי שלמעשה יהיה בו כדי להרוס את שנבנה בעמל רב.

מאידך, אין ספק כי עלינו להזקיק התנהגותה ולומר דברים כי בנוסף לעצם הכיעור שבמעשה, היא הפרה בצורה בטח את חובת האמון כלפי וזמטופל, שהיה נתון להשגחתה בבית אבות.

בנסיבות אלו, הועדה ממליצה בפני כבוד המנהל הכללי להתלות את רישיונה של הנקבל ל- 6 חודשים כך שעם גמר לימודיה, יושב לה גם רישיונה ותוכל לפתוח דף חזש בחייה.

לא נוכל לסיים מבלי להביע מורת רוחנו מאי התייצבותה של הנקבלת בפנינו, לדיון, על אף שתואם עמה.

אין זו התנהגות נאותה, וראוי שהנקבלת תפנים זאת, ותכבד מוסד אליו מוזמנת.

כיתנה היום 8.3.2020

לידה שפיר, עו"ד
נציגת יועהמ"ש לממשלה

גבי נתן אבוהב
נציגת הסתדרות האחים והאחיות

1637/1
גבי חנה צפנת
יו"ר